2021. január 21., csütörtök

P9_TA(2021)0024

A Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziója

Az Európai Parlament 2021. január 21-i állásfoglalása a Covid19 okozta válság és a válságot követő időszak nemi dimenziójáról (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkére és 3. cikkének (3) bekezdésére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 6., 8. és 153. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájának 23. cikkére,

— tekintettel a szociális jogok európai pillérére, és különösen annak 2., 3., 5., 9., 10., 16. és 20. elvére,

— tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, a „senki se maradjon le" elvére, valamint különösen a szegénység megállítását célzó 1. célra, az emberek egészséges életének biztosítását célzó 3. célra, az 5. célra, amelynek célja a nemek közötti egyenlőség megvalósítása és a nők életkörülményeinek javítása, és a fenntartható és gazdasági növekedést célzó 8. célra,

— tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i ENSZ-egyezményre (CEDAW),

— tekintettel a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló 2008. május 3-i ENSZ-egyezmény 6. cikkére;

— tekintettel a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód különböző szempontjaira vonatkozóan 1975 óta elfogadott különböző uniós irányelvekre (a 79/7/EGK ([1]), a 86/613/EGK ([2]), a 92/85/EGK ([3]) és a 2004/113/EK ([4]) tanácsi irányelv, a 2006/54/EK ([5]) európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2010/18/EU ([6]) tanácsi irányelv és a 2010/41/EU ([7]) európai parlamenti és tanácsi irányelv),

— tekintettel a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúly megteremtéséről, valamint a 2010/18/EU tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1158 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([8]),

— tekintettel az Európa Tanácsnak a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezményére (Isztambuli Egyezmény),

— tekintettel „Az egyenlőség Uniója: a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia (2020–2025)" című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

---

([1]) A Tanács 79/7/EGK irányelve (1978. december 19.) a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról (HL L 6., 1979.1.10., 24. o.).

([2]) A Tanács 86/613/EGK irányelve (1986. december 11.) valamely önálló vállalkozói tevékenységet, beleértve a mezőgazdasági tevékenységet is, folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról, valamint az önálló vállalkozó nők terhességi és anyasági védelméről (HL L 359., 1986.12.19., 56. o.).

([3]) A Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL L 348., 1992.11.28., 1. o.).

([4]) A Tanács 2004/113/EK irányelve (2004. december 13.) a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód elvének az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés, valamint azok értékesítése, illetve nyújtása tekintetében történő végrehajtásáról (HL L 373., 2004.12.21., 37. o.).

([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (HL L 204., 2006.7.26., 23. o.).

([6]) A Tanács 2010/18/EU irányelve (2010. március 8.) a BUSINESSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött, felülvizsgált keretmegállapodás végrehajtásáról és a 96/34/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 68., 2010.3.18., 13. o.).

([7]) Az Európai Parlament és a Tanács 2010/41/EU irányelve (2010. július 7.) az önálló vállalkozói tevékenységet folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról és a 86/613/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 180., 2010.7.15., 1. o.).

([8]) HL L 188., 2019.7.12., 79. o.

2021. január 21., csütörtök

— tekintettel „A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése: a lányok és nők életének átalakítása az EU külkapcsolati politikáján keresztül (2016–2020)” című, 2015. szeptember 21-i közös szolgálati munkadokumentumára (SWD(2015)0182),

— tekintettel az Európa Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló, 2016. március 4-i egyezményének az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatra (COM(2016)0109),

— tekintettel az ENSZ nők helyzetével foglalkozó bizottsága 64. ülésszakára vonatkozó uniós prioritásokról szóló, 2020. február 13-i állásfoglalására ([9]),

— tekintettel a nemek közötti bérszakadékról szóló, 2020. január 30-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel az Európai Unióban a nők jogai és a nemek közötti egyenlőség érvényesülésének hátráltatásáról szóló, 2019. február 13-i állásfoglalására ([11]),

— tekintettel az EU Isztambuli Egyezményhez való csatlakozásáról és a nemi alapú erőszak elleni küzdelmet célzó egyéb intézkedésekről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel a nemek közötti egyenlőség jobb megvalósulása érdekében az Unión belüli gondozási szolgáltatásokról szóló, 2018. november 15-i állásfoglalására ([13]),

— tekintettel a fogyatékossággal élő nők helyzetéről szóló, 2018. november 29-i állásfoglalására ([14]);

— tekintettel a nők és lányok szerepvállalásának a digitális ágazaton keresztül történő növeléséről szóló, 2018. április 17-i állásfoglalására ([15]),

— tekintettel a nőkről, a nemek közötti egyenlőségről és az éghajlati igazságosságról szóló, 2018. január 16-i állásfoglalására ([16]),

— tekintettel a nők magán- és közszférán belüli gazdasági szerepvállalásának az EU-beli növeléséről szóló, 2017. október 3-i állásfoglalására ([17]),

— tekintettel az „Egy uniós stratégia szükségessége a nemek közötti nyugdíjszakadék megszüntetése és megelőzése érdekében” című, 2017. június 14-i állásfoglalására ([18]),

— tekintettel „A nők és a férfiak közötti egyenlőségről az Európai Unióban – 2014–2015” című, 2017. március 14-i állásfoglalására ([19]),

— tekintettel a vidéki térségekben élő nőkről és szerepükről szóló, 2017. április 4-i állásfoglalására ([20]),

— tekintettel „A nemek közötti egyenlőség előmozdításáról a mentális egészséggel kapcsolatos és klinikai kutatások terén” című, 2017. február 14-i állásfoglalására ([21]),

---

([9]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0039.
([10]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0025.
([11]) HL C 449., 2020.12.23., 102. o.
([12]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2019)0080.
([13]) HL C 363., 2020.10.28., 80. o.
([14]) HL C 363., 2020.10.28., 164. o.
([15]) HL C 390., 2019.11.18., 28. o.
([16]) HL C 458., 2018.12.19., 34. o.
([17]) HL C 346., 2018.9.27., 6. o.
([18]) HL C 331., 2018.9.18., 60. o.
([19]) HL C 263., 2018.7.25., 49. o.
([20]) HL C 298., 2018.8.23., 14. o.
([21]) HL C 252., 2018.7.18., 99. o.

— tekintettel „A női menekültek és menedékkérők helyzete az Unióban” című, 2016. március 8-i állásfoglalására ([22]),

— tekintettel az Európában a nők vállalkozási tevékenységét akadályozó külső tényezőkről szóló, 2016. január 19-i állásfoglalására ([23]),

— tekintettel a tudomány területén és az egyetemeken a nők karrierlehetőségeiről, valamint az általuk tapasztalt üvegplafonról szóló, 2015. szeptember 9-i állásfoglalására ([24]),

— tekintettel a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó 2015 utáni uniós stratégiáról szóló, 2015. június 9-i állásfoglalására ([25]),

— tekintettel „A nemek közötti egyenlőséget biztosító gazdaságok az EU-ban: a következő lépések” című, 2019. december 10-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) „A Covid19 és a munka világa. Negyedik kiadás” című, 2020. május 27-én közzétett jelentésére,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) „A Covid19-cel kapcsolatos ágazati hatás, válaszok és ajánlások” című elemzésére,

— tekintettel az OECD „Nők a Covid19 elleni küzdelem középpontjában” című, 2020 áprilisában közzétett jelentésére,

— tekintettel a Bizottság „2019. évi jelentés a nők és férfiak közötti egyenlőségről az EU-ban” című, 2019. március 6-i munkadokumentumára (SWD(2015)0101),

— tekintettel az ENSZ nőjogi szervezetének „A Covid19 nőkre gyakorolt hatása” című, 2020. április 9-én közzétett jelentésére,

— tekintettel a nemek kérdésével foglalkozó ENSZ-szerv (UN Women) „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19” (Tapasztalatoktól a cselekvésig: Nemek közötti egyenlőség a Covid19 után) című, 2020. szeptember 2-án kiadott jelentésére;

— tekintettel az ENSZ nőjogi szervezetének „Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19” (Nők és lányok elleni, online és IKT*-n keresztül elkövetett erőszak a Covid19 idején) című kiadványára;

— tekintettel az ENSZ Népesedési Alapjának (UNFPA) „A Covid19-világjárvány hatása a családtervezésre és a nemi alapú erőszak, a női nemi szervek megcsonkítása és a gyermekházasság felszámolására” című, 2020. április 27-én közzétett jelentésére,

— tekintettel az UNFPA „Az erőszak, a gyermekházasság, a női nemi szervek megcsonkítása, nem kívánt terhességek számának Covid19-világjárvány miatt várható megnövekedése” című, 2020. április 28-án közzétett nyilatkozatára,

— tekintettel az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni fellépéssel foglalkozó szakértői csoportja (GREVIO) elnökének, Marceline Naudinak a világjárvány idején az Isztambuli Egyezmény normái fenntartásának szükségességéről szóló, 2020. március 24-i nyilatkozatára,

— tekintettel a Közös Kutatóközpont „Hogyan érinti majd a Covid19-válság a nemek közötti meglévő szakadékokat Európában?” című jelentésére,

---

([22]) HL C 50., 2018.2.9., 25. o.
([23]) HL C 11., 2018.1.12., 35. o.
([24]) HL C 316., 2017.9.22., 173. o.
([25]) HL C 407., 2016.11.4., 2. o.

2021. január 21., csütörtök

— tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének (EIGE) a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2019. évi mutatójára, amelyet 2019. október 15-én tettek közzé,

— tekintettel az EIGE által készített, „A nemek közötti bérszakadék megszüntetése: a munka és a magánélet közötti egyensúly javítása nélkül nem lehetséges” című, 2019. május 29-én kiadott jelentésre,

— tekintettel az EIGE „Peking + 25 – A Pekingi Cselekvési Platform uniós tagállamok általi végrehajtásának ötödik áttekintése” című, 2020. március 5-én közzétett jelentésre,

— tekintettel az Eurofound „Living, Working and COVID-19” (Élet, munka és Covid19) című felmérésének 2020. évi adatkészletére;

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (FRA) által végzett, „Sok még a teendő az LMBTI-személyek egyenlősége érdekében” című, 2020. május 14-én közzétett felmérésre,

— tekintettel az FRA „Tartós probléma: cigányellenesség a romaintegráció gátja” című, 2018. április 5-i jelentésére,

— tekintettel az FRA „A nőkkel szembeni erőszak – az egész EU-ra kiterjedő felmérés” című, 2014. március 5-én közzétett jelentésére,

— tekintettel az ILGA Europe „COVID-19: domestic violence against LGBTI people” (Covid19: az LMBTI emberek elleni kapcsolati erőszak) című szakpolitikai jelentésére;

— tekintettel az Európai Női Lobbi „A nők és férfiak közötti egyenlőség központi szerepe a Covid19-re adott válaszban Európa-szerte” című kiadványára,

— tekintettel az IPPF European Network „How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety” (Hogyan kezeljük a nőkre, a lányokra és a veszélyeztetett csoportokra, valamint szexuális és reproduktív biztonságukra gyakorolt hatást) című kiadványára;

— tekintettel az Európai Női Lobbi „Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality” (Tettekre váltott szavak: Az uniós alapoknak tükrözniük kell a női egyenjogúságot) című szakpolitikai jelentésére;

— tekintettel az Európai Női Lobbi „Nem engedhetjük meg, hogy a nők fizessék meg a Covid19 árát!” című dokumentumára,

— tekintettel Sabine Oertelt-Prigione professzor „A nem és a társadalmi nem hatása a Covid19-járvány során” című, 2020. május 27-én közzétett tanulmányára,

— tekintettel az európai parlamenti fórum a szexuális és reproduktív jogokért, valamint a Nemzetközi Tervezett Szülőség Szövetség Európai Hálózatának 2020. április 22-i közös jelentésére, amelynek címe „Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic” (Szexuális és reproduktív egészség a Covid19-világjárvány idején),

— tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

— tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A9-0229/2020),

A. mivel a Covid19-válságnak és következményeinek egyértelmű nemi dimenziója van, minthogy a férfiakat és a nőket eltérő módon érinti, és mivel rávilágított a meglévő egyenlőtlenségekre és hiányosságokra a nemek közötti egyenlőségre és a nők jogaira vonatkozóan; mivel ezért a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő válaszra van szükség;

B. mivel a Covid19 különböző módokon és különböző mértékben érinti a társadalom különböző csoportjait, beleértve a férfiakat és a nőket, a fiatalokat, és az időseket, a fogyatékkal élő embereket, a nemi alapú erőszak és a kapcsolati erőszak áldozatait, a különböző társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező embereket, a gyermekeket, az egyedülálló szülőket, valamint a kisebbségi csoportokat, beleértve a romákat, az LGBTI+ személyeket, és kategóriaközi vetületei is vannak; mivel a nőket és a lányokat rövid, közép- és hosszú távon aránytalan mértékben fogja érinteni, és mivel a világjárvány súlyosbította a nemek közötti meglévő strukturális egyenlőtlenségeket, különösen a marginalizált csoportokhoz tartozó lányok és nők esetében;

C. mivel a kezdeti hivatalos halálozási adatok azt mutatják, hogy az idősebb férfiak körében magasabb a vírus okozta halálozási arány mint nőknél, míg a nőknél annak a kockázata nagyobb, hogy megfertőződjenek, ugyanis a jelen válságban nélkülözhetetlen ágazatokban dolgozó munkavállalók körében aránytalanul többen vannak;

D. mivel az EU és a tagállamok nem voltak felkészülve egy ilyen egészségügyi válságra; mivel az egészségügyi ellátáshoz való, megkülönböztetés nélküli hozzáférés alapvető emberi jog; mivel az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezítő, meglévő akadályokat erősen súlyosbította a közegészségügyi válság; mivel a „nem alapvető" egészségügyi szolgáltatások törlése vagy elhalasztása miatt késedelem következett be, és néha akadályok keletkeztek sürgős panaszok esetén a kritikus ellátáshoz való hozzájutás terén, beleértve a női panaszokat is; mivel e tekintetben súlyos következményekkel járt a szexuális és reproduktív egészségügyi ellátáshoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozása, és bizonyos tagállamokban jogi kísérleteket tettek a biztonságos és jogszerű abortuszhoz való jog korlátozására; mivel a nők kritikus szükségletei közé tartozik a biztonságos szüléshez szükséges ellátáshoz és gyermekágyi gondozáshoz való hozzáférés, a fogamzásgátlás elérhetősége, a biztonságos abortusz és az IVF szolgáltatások, valamint a nemi erőszak esetén a klinikai kezelésre vonatkozó rendelkezések; mivel a nemzeti egészségügyi rendszerekben kialakult kivételes helyzet és a nélkülözhetetlen közszolgáltatásoknak és termékeknek a válság idején történő korlátozottá válása miatt a nők és lányok kockáztatják, hogy elveszítik az egészségügyi ellátáshoz való elidegeníthetetlen jogukat; mivel a járványok megfékezésére irányuló erőfeszítések elterelhetik az erőforrásokat a rutinszerű egészségügyi szolgáltatásoktól, és súlyosbíthatják a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokhoz való, már amúgy is korlátozott hozzáférést;

E. mivel a több tagállam által a kijárási korlátozás idején készített jelentések és számadatok a családon belüli és nemi alapú erőszak aggasztó növekedését mutatták ki, beleértve a testi bántalmazást, a pszichológiai bántalmazást, kényszerítő kontrollt és kiberbántalmazást; mivel az erőszak nem egyéni probléma, hanem társadalmi ügy; mivel a kijárási korlátozó intézkedések megnehezítik a partner általi erőszak áldozatai számára, hogy segítséget kérjenek, mivel gyakran az elkövetőikkel együtt laknak a kijárási korlátozások idején, és korlátozott a támogató szolgáltatásokhoz, például a női menedékhelyekhez és forródrótokhoz való hozzáférésük, valamint a támogatási struktúrák és források elégtelensége súlyosbíthatja a már meglévő „árnyékjárványt"; mivel az erőszakot elszenvedő nők és lányok számára fenntartott menhelyi ágyak száma csupán fele az isztambuli egyezményben megkövetteltnek; mivel életük és jólétük fokozott kockázatnak van kitéve a Covid19-világjárvány okozta válság miatt; mivel a nőgyilkosságok nem számítanak bele a Covid19 hivatalos halálozási statisztikájába, hanem előfordulhat, hogy a világjárvánnyal és az annak időtartama alatt alkalmazott kijárási korlátozásokkal hozzák őket összefüggésbe; mivel a korlátozó és elkülönítő intézkedések előidézhették a női nemi szervek megcsonkításának magasabb kockázatát, miközben az iskolai helyszíni oktatás szünetelése miatt az ilyen esetek észrevétlen maradhattak; mivel a gazdasági és társadalmi nyomás olyan tényezők, amelyek a kapcsolati és nemi alapú erőszak hosszú távú emelkedéséhez is vezethetnek, és megnehezítik a nők számára a visszaélést elkövető partnerek elhagyását;

F. mivel a világjárvány ideje alatt a megnövekedett internethasználat növeli az online és IKT-n keresztüli nemi alapú erőszakot, valamint a gyermekek, különösen a lányok online szexuális bántalmazását; mivel az emberijog-védők, a politikában dolgozó nők, a női újságírók, az etnikai kisebbségekhez tartozó nők, a bennszülött nők, a leszbikusok, a biszexuális és transzszexuális nők, valamint a fogyatékkal élő nők különösen ki vannak téve az IKT-n keresztüli erőszaknak; mivel Európában a 18 és 29 éves kor közötti fiatal nők elleni online erőszak kockázata a legnagyobb ([26]);

G. mivel az EU-ban a jelenlegi válság idején a nélkülözhetetlen szolgáltatásokban dolgozó munkavállalók többsége nő, köztük az egészségügyi dolgozók 76 %-a (orvosok, ápolók, szülésznők, bentlakásos gondozóotthonokban dolgozók), a pénztárosok 82 %-a, a gyermekgondozók és tanárok 93 %-a, a háztartási takarítók és segítők 95 %-a, valamint az egyéni ápolást biztosító dolgozók 86 %-a ([27]); mivel a frontvonalban dolgozóknak köszönhetjük, hogy gazdasági,

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

társadalmi és egészségügyi rendszereinket, közösségi életünket és nélkülözhetetlen tevékenységeinket fenntartják, és számukra sokszor a fizikai távolságtartás lehetetlen, ezért őket jobban sújtja a vírus lehetséges átadása rokonaiknak;

H. mivel számos, alapvetően nőket foglalkoztató, különösen nők által dominált ágazatban a bérek nagyon alacsonyak és többnyire csak minimálbérek; mivel a horizontális és vertikális munkaerőpiaci szegregáció még mindig jelentős az EU-ban, és a nők felülreprezentáltak a kevésbé nyereséges ágazatokban; mivel a nők 30 %-a az oktatásban, egészségügyi és szociális ágazatban dolgozik, a férfiak 8 %-os arányához képest, és mivel a nőknek csak 7 %-a dolgozik a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika terén a férfiak 33 %-os arányához képest ([28]); mivel az ILO figyelmeztet arra, hogy bizonyos csoportokat aránytalanul érint majd a gazdasági válság, beleértve a munkaerőpiacra belépőket is, ezáltal növelve az egyenlőtlenséget, valamint arra, hogy a nők kevésbé férnek hozzá a szociális védelemhez, és aránytalanul nagy terhet fognak viselni; mivel a válság miatt továbbra is indokolt a súlyos állásvesztésektől való félelem a nagyrészt nőket foglalkoztató szakmákban; mivel a férfiak által uralt ágazatok valószínűleg hamarabb talpra állnak, mint a tipikusan nők által uralt ágazatok; mivel a Next Generation EU helyreállítási tervének eleget kéne foglalkoznia azokkal az ágazatokkal, amelyekben a nők felülreprezentáltak; mivel a Bizottság helyreállítási tervre vonatkozó javaslata kimutatja, hogy a digitális átállásba tett beruházások jelentik a kulcsot Európa jövőbeni jólétéhez és rezilienciájához; mivel a nemek közötti egyenlőség 2019. évi mutatója a digitális ágazatban a férfiak és nők közötti tartós egyenlőtlenségeket tár fel, és mivel erőfeszítéseket kell tenni a nemek közötti különbségek és a munkaerő-piaci szegregáció csökkentésére a munkaerőpiac digitális átalakulása során;

I. mivel a nők nagyobb valószínűséggel dolgoznak ideiglenes, részmunkaidős és bizonytalan foglalkoztatásban, mint a férfiak (26,5 %, szemben a férfiak 15,1 %-ával) ([29]), és ezért jelentős mértékben ki vannak téve, és hosszú távon ki is lesznek téve a munkahelyek megszűnésének és a kényszerszabadságnak a válság miatt;

J. mivel az Eurofound kutatása azt mutatja, hogy a Covid19-válság komoly veszélyt jelent a munkaerőpiacon való részvételben a nemek közötti egyenlőség terén elért eredményekre, és évtizedekkel vetheti vissza azokat, különösen, ha a tevékenységet továbbra is akadályozzák a nők által felülreprezentált ágazatokban ([30]); mivel a kutatások azt mutatják, hogy a nemek közötti foglalkoztatási különbség csökkenése 2015 és 2018 között stagnált, és a tartós egyenlőtlenségek a foglalkoztatottságban való részvételt tekintve több mint 335 milliárd EUR összegbe kerül Európának évente, amely 2019-ben az uniós GDP 2,41 %-ának felelt meg ([31]);

K. mivel a válság nemi szempontú hatásáról egyebek mellett az EIGE és az ENSZ nőjogi szervezetének munkája is tanúskodik; ugyanakkor a válság teljes hatását nehéz felmérni, mivel nincsenek összehasonlítható, nemek szerint bontott adatok a tagállamokban; mivel a Covid19-világjárvány példátlan hatással volt az európai munkaerőpiacra; mivel a helyzetet körültekintően meg kell vizsgálni ágazatonként, nemek és életkorok szerinti adatbontásban, mind a válság, mind pedig a fellendülés időszakában; mivel a pandémia gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi következményei még mindig nem ismertek, de az előzetes tanulmányok – köztük az Eurofound tanulmánya – szerint jelentős számban szűnnek meg munkahelyek a szolgáltatási és ipari ágazatokban, akárcsak az érintkezéssel járó, többek között kiskereskedelmi, szabadidős és személyi szolgáltatások ágazatában, ahol túlnyomórészt nőket foglalkoztatnak; mivel ezzel szemben más ágazatok megtartották a foglalkoztatási biztonságot a válság ellenére, beleértve a közszektort és a gyógyászati ágazatot, valamint az IKT-t;

L. mivel az induló innovatív vállalkozókra a válság jelentős hatással van;

M. mivel a Covid19 régóta fennálló problémát tárt fel az ellátás terén számos uniós tagállamban; mivel a gondozási szükségleteket holisztikusan kell mérlegelni egy kontinuum mentén, a gyermekgondozástól a napköziotthonokon át a fogyatékkal élők és az idősek gondozásáig;

([28]) EIGE, A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2019. évi mutató.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofound, Covid19-felmérés, 2020
([31]) Eurofound, A nemek közötti különbségek megszüntetése a foglalkoztatásban: az előrehaladás védelme és a Covid19 kihívásaira való reagálás (2020).

N. mivel az iskolák és munkahelyek bezárása növelte a nők otthon végzett, nem fizetett háztartási és gondozási felelősségeinek egyenlőtlen elosztását, így ezek a nők gyakran a távmunkában való egyensúlyozáson felül gyermek- és idősgondozási támogatás nélkül maradtak; mivel a távmunkavégzés nem helyettesíti a gyermekgondozást; mivel a nők általánosságban hetente 13 órával többet töltenek nem fizetett gondozással és házimunkával, mint a férfiak ([32]); mivel a Covid19 válság lehetőséget adott a férfiaknak arra, hogy nagyobb szerepet vállaljanak a gondozási feladatokban, ugyanakkor azt is feltárta, hogy a gondozás és a házimunka megosztási aránya még mindig kiegyensúlyozatlan, ami nagy valószínűséggel súlyosabban érinti majd a nőket és a lányokat; mivel a távmunka és a családon belüli feladatok kiegyensúlyozása további terhet jelent, és ezért a nők fokozott érzelmi, mentális és társadalmi terhekkel szembesülnek; mivel ez kisebb munkahelyi teljesítményhez vezethet, és hatással lehet szakmai fejlődésükre, férfi társaikhoz képest;

O. mivel aránytalan és rendkívüli teher hárult az egyedülálló szülőkre, akiknek 85 %-a nő, akik az EU 6,7 millió egyedülálló anyás háztartását jelentik ([33]), és akiknek mintegy majdnem fele a társadalmi kirekesztettség vagy szegénység kockázatának van kitéve;

P. mivel egy felmérés ([34]) szerint a Covid19 súlyosabb hatást gyakorolt a kisgyermekes nőkre, mint a hasonló háztartási körülményekben élő férfiakra; mivel a kisgyermekes nők majdnem egyharmada (29 %) vallotta azt, hogy nehéz a munkára koncentrálni, szemben a kisgyermekes férfiak 16 %-ával; mivel kétszer annyi gyermeket nevelő nő (29 %) érez munka után túlzott fáradtságot ahhoz, hogy háztartási munkát végezzen, mint ahány férfi (16 %); mivel az adatok alapján 2020 áprilisában a 0-11 év közötti gyermeket nevelőnők közül többen érezték magukat feszültnek, mint a hasonló korú gyermeket nevelő férfiak (23 %, szemben 19 %-kal), magányosnak (14 %, ill. 6 %) és depressziósnak (14 %, ill. 9 %);

Q. mivel a Bizottság helyreállítási tervre vonatkozó javaslata hangsúlyozza a zöld átállásba tett beruházásokat; mivel az éghajlatváltozás súlyosabb hatást gyakorol a nőkre, minthogy különböző okokból nagyobb kockázatokkal és terhekkel szembesülnek; mivel a nemek közötti egyenlőség és a nők bevonása a döntéshozatalba a fenntartható fejlődés és az éghajlati kihívások hatékony kezelésének előfeltétele; mivel minden éghajlatpolitikai fellépésnek magában kell foglalnia a nemek közötti egyenlőség szempontját és az interszekcionális szempontot;

R. mivel a társadalom bizonyos csoportjai, például az egyedülálló szülők, az erőszak áldozatai, a faji és etnikai kisebbségekhez tartozó nők, az idősebb nők, a fogyatékossággal élő nők, a roma nők, az LMBTQI+ személyek, a prostituáltak, a menekültek és a migránsok különösen ki vannak szolgáltatva a vírusnak vagy következményeinek, tekintettel a végrehajtott intézkedésekre és az infrastruktúra meglévő hiányosságaira;

S. mivel a hajléktalansággal szembesülő nők továbbra is sajátos kihívásokkal szembesülnek a Covid19-világjárvány során, mivel az ideiglenes és szükségszállásokon különösen ki vannak szolgáltatva a betegség terjedésének és a nemi alapú erőszaknak, és nem férnek hozzá a higiéniai és egészségügyi létesítményekhez;

T. mivel a Covid19 világméretű járvány, amely a világ minden országát érinti; mivel a világjárványnak pusztító következményei lesznek a népességre, különösen a nőkre és lányokra nézve, az alulfinanszírozott egészségügyi rendszerekkel bíró országokban és az instabil országok népességének körében; mivel a világjárvány 2021-re világszerte több mint 47 millió nőt és lányt fog a szegénységi küszöb alá szorítani ([35]);

U. mivel az UNFPA legfrissebb adatai szerint a közösségbe vonó programok, valamint a káros gyakorlatokról szóló oktatás késedelme vagy megszakítása világszerte várhatóan 2 millió további női nemi szerv csonkítási esethez és 13 millió további gyermekházassághoz vezet a következő évtizedben, a világjárvány előtti becsléshez képest;

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework

([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe

([34]) Eurofound, Covid19-felmérés, 2020.

([35]) Az ENSZ nőjogi szervezete, „From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19” (Tapasztalatoktól a cselekvésig: Nemek közötti egyenlőség a Covid19 után).

V. mivel a szolgáltatások biztosításának a szükségletek adatvezérelt azonosításán kell alapulnia, az ilyen kutatás alapján elosztott költségvetési forrásokkal; mivel a költségvetésnek és a források elosztásának figyelembe kell vennie a férfiak és nők eltérő szükségleteit és körülményeit;

W. mivel a nők, a meglévő üvegplafon miatt, a fellendülési szakaszban nincsenek a férfiakkal egyenlő mértékben jelen a döntéshozatali folyamatokban; mivel a nőknek és az őket képviselő civil társadalmi szervezeteknek aktív és központi szerepet kell játszaniuk a döntéshozatali folyamatokban annak biztosítása érdekében, hogy szempontjaikat és szükségleteiket figyelembe vegyék a fellendülési szakasz és a kapcsolódó intézkedések helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű döntéshozatala, tervezése, végrehajtása és nyomon követése során;

X. mivel a nők jogait és a nemek közötti egyenlőség elősegítését érintő kérdéseket horizontálisan kell kezelni és a legmagasabb szinten tárgyalni, különösen az uniós nemi esélyegyenlőségi stratégia végrehajtásának figyelembe vételével; mivel – bár az Európai Parlamentben működik egy Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság, és a Bizottságnak van egy kizárólagosan az egyenlőségért felelős tagja – a Tanácsnak nincs a nemek közötti egyenlőségért felelős formációja, és a nemek közötti egyenlőségért felelős államminiszteréknek és államtitkároknak nincs kifejezett vita- és döntéshozatali fóruma;

Y. mivel az itt meghatározott alapvető intézkedések növelni fogják az ellenálló képességet és a jövőbeli válságokra való felkészültséget;

Általános megjegyzések

1. hangsúlyozza, hogy a Covid19-válságra adott válasz valamennyi releváns szempontja tekintetében a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítésre van szükség, a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő Covid19 utáni költségvetés-tervezéssel, a nők jogainak megőrzése és védelme érdekében a világjárvány alatt és a válság utáni időszakban egyaránt, valamint a nemek közötti egyenlőség növelése érdekében;

2. hangsúlyozza, hogy a múltbéli és jelenlegi válságokból levont tanulságokat fel kell használni a jövőbeli szakpolitikák kidolgozására és végrehajtására annak érdekében, hogy ne ismétlődjenek meg a múltbéli hibák, valamint hogy a nők jogaira gyakorolt negatív következmények megelőzése érdekében a jövőbeli válságok valamennyi szakaszára a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő válaszokat kell kidolgozni; felhívja a Bizottságot, hogy segítse elő a Covid19 nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos vonatkozásainak kezelésével kapcsolatos bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztására szolgáló állandó hálózat létrehozását; kéri a Tanácsot, hogy hozzon létre kifejezetten a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó formációt és egy formális munkacsoportot annak érdekében, hogy általános és konkrét intézkedéseket tegyenek a nőjogok és a nemek közötti egyenlőség területén felmerülő kihívások kezelésére, valamint, hogy biztosítsák, hogy a nemek közötti egyenlőség kérdéseit a legmagasabb politikai szinten vitatják meg;

3. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak automatikusan nemi szempontú hatásvizsgálatokat kell végezniük minden politika és jogalkotási javaslat esetében, többek között a helyreállítási szakasz intézkedéseinek esetében; úgy határoz, hogy a Parlament álláspontja révén beépíti és megerősíti a nemek közötti egyenlőséget az Európai Uniós Helyreállítási Eszközben (Next Generation EU);

4. sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a vírus elterjedtségét a jelen válságban nélkülözhetetlen ágazatokban dolgozók körében, különös tekintettel a nőkre és a kisebbségi etnikai csoportokra, tekintettel arra, hogy aránytalanul magas arányban vannak ezekben az ágazatokban; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek megfelelő lépéseket a munkahelyi biztonságuk javítása érdekében, és felszólítja a tagállamokat, hogy javítsák munkakörülményeiket, többek között a keretirányelv ([36]), a 92/85/EGK irányelv és az Európai Unió 2020 utáni munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi stratégiai kerete révén;

5. felhívja a tagállamokat, a Bizottságot, az Eurostatot és a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetét, hogy rendszeresen gyűjtsenek adatokat a Covid19-ről, többek között nemek, életkor és interszekcionális megkülönböztetés szerinti bontásban, valamint a vírus társadalmi-gazdasági hatásáról; hangsúlyozza, hogy a gazdaságélénkítési intézkedéseket nemek szerint lebontott adatokkal kell alátámasztani és azokon kell alapulniuk annak biztosítása érdekében, hogy a válaszok átfogóak legyenek, különös figyelmet fordítva azokra a területekre, ahol kevés és összehasonlíthatatlan adat áll rendelkezésre, mint például a nők elleni erőszak és a gondozási szolgáltatások; hangsúlyozza, hogy az ilyen adatokat szisztematikusan kell létrehozni és nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni; hangsúlyozza, hogy a Bizottság és a tagállamok támogatására van szükség a nemzeti statisztikai szervek és más releváns szereplők kapacitásépítéséhez;

([36]) A Tanács 89/391/EGK irányelve 1989. június 12 a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (HL L 183., 1989.6.29., 1. o.).

6. hangsúlyozza a nők és férfiak – köztük a legsérülékenyebb csoportokból származó nők – egyenlő képviseletének szükségességét a válságkezelésben és a döntéshozatali folyamatban az intézkedések bevezetésekor és megszüntetésekor, valamint a helyreállítási tervek kidolgozásának, elfogadásának és végrehajtásának valamennyi szakaszában annak érdekében, hogy teljes mértékben és megfelelően figyelembe vegyék sajátos szükségleteiket és körülményeiket, és hatékony és célzott intézkedéseket tervezzenek annak biztosítása érdekében, hogy a szükséges támogatási csomag megfeleljen a szükségleteiknek; kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre kijelölt munkacsoportokat a női civil szervezetek releváns érdekelt feleinek és képviselőinek bevonásával az ilyen válságok idején, biztosítandó a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését; kéri a tagállamok nemzeti parlamentjeit, hogy hozzanak létre a Covid19-válság nőkre és lányokra gyakorolt hatásaival foglalkozó tanácsokat, hogy ezzel kijelölt teret biztosítsanak a válságnak és nemi alapú hatásainak a megtárgyalására és ellenőrzésére; üdvözli, hogy a Bizottság kinyilvánította azon szándékát, hogy ösztönzi a tőzsdén jegyzett társaságok nem-ügyvezető igazgatói körében a nemek közötti egyensúly javításáról és kapcsolódó intézkedésekről szóló irányelvre (a nők igazgatósági tagságáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv) irányuló javaslat ([37]) elfogadását, és sürgeti a Tanácsot, hogy szüntesse meg a javaslat útjában álló akadályokat és fogadja el a javaslatot; hangsúlyozza továbbá, hogy több nőt kell bevonni az uniós polgári védelmi mechanizmusba és más válságelhárítási mechanizmusokba, uniós és nemzeti szinten egyaránt; kötelezettséget vállal továbbá arra, hogy biztosítja a parlamenti meghallgatásokon és munkaértekezleteken részt vevő testületek nemek közötti egyensúlyát, és a sokszínűség révén gazdagítja a gazdaságélénkítő intézkedésekről folytatott vitákat;

7. felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a nők jogaival és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos tagállami félretájékoztatást, a negatív közéleti vitákat, a prioritások elégtelen meghatározását, a releváns szolgáltatásokhoz való korlátozott vagy megtagadott hozzáférést, valamint a nők jogaival, az LMBTQI+ jogaival és a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos regresszív kezdeményezéseket; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a civil társadalmi szervezetek és a fent említett témákhoz kapcsolódó demonstrációk mozgásterének szűkülését a Covid19 válság és a válság utáni időszak alatt a demokráciát és az alapvető jogokat érintő korlátozó intézkedések miatt; megjegyzi, hogy megfelelő intézkedéseket kell hozni abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a jogállamiság elveinek valamely tagállamban történő megsértése kellően közvetlenül érinti az uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll; kéri a tagállamokat, biztosítsák, hogy a korlátozó vészhelyzeti intézkedések csak a világjárvány megfékezését szolgálják, legyenek időben korlátozottak és az alapvető jogokkal kompatibilisek;

A Covid19 egészségügyi szempontjai és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatása

8. Aggodalmának ad hangot a Covid19 okozta magas halálozási arány miatt; emlékeztet a férfiak körében nagyobb kezdeti halálozási arányra, és sürgeti az Egészségügyi Világszervezetet (WHO) és az érintett uniós ügynökségeket, hogy vizsgálják meg a nőkre és a férfiakra gyakorolt egészségügyi hatás különbségeit; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is kövesse nyomon a helyzetet a vírus nőkre és férfiakra gyakorolt hosszú távú egészségügyi hatásainak megértése érdekében; hangsúlyozza, hogy a vírussal kapcsolatos klinikai kutatásnak magában kell foglalnia a nemek kiegyensúlyozott képviseletét annak értékelése érdekében, hogy a vírus és bármely lehetséges vakcina vagy kezelés hogyan érintheti eltérően a nőket és a férfiakat;

9. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a hozzáférést a nők és férfiak minőségi orvosi és pszichológiai egészségügyi ellátásának a Covid19-hez nem kapcsolódó alapvető funkcióihoz, például a rákszűréshez és -kezeléshez, a szülészeti és gyermekágyi egészségügyi ellátáshoz, valamint a szívrohamokban és agyvérzésekben szenvedők sürgős ellátásához; sürgeti a tagállamokat, hogy ezeken a területeken a WHO iránymutatásainak megfelelően járjanak el;

10. sajnálja, hogy a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal foglalkozó szolgáltatásokat elhanyagolták, korlátozták vagy épp meg is támadták bizonyos tagállamokban a válság idején; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak garantálniuk kell a szexuális és reproduktív egészséghez és jogi szolgáltatásokhoz, információkhoz és árukhoz való hozzáférést a válság alatti és utáni időszakban elismerve, hogy ezek nélkülözhetetlen, életmentő és gyakran időérzékeny szolgáltatások, eleget téve a WHO előírásainak és betegközpontú, emberi jogokon alapuló megközelítést alkalmazva; határozottan elutasít minden olyan kísérletet, amely a szexuális és reproduktív egészség és jogok és az LMBTQI+ jogok visszafogására irányul, és hangsúlyozza, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok ellenzői nem élhetnek vissza ezzel a válsággal a nők jogainak, például a biztonságos abortuszhoz való jognak a korlátozására szolgáló eszközként; felhívja a Bizottságot, hogy a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal kapcsolatos ellátás új módszerei és a szolgáltatásnyújtás hiányosságainak kezelése tekintetében segítse elő a bevált gyakorlatok tagállamok közötti cseréjét, bevonva ugyanakkor az e területeken gyakran szakértő civil társadalmi szervezeteket is; hangsúlyozza a szolgáltatókkal való

([37]) COM(2012)0614.

kommunikáció fontosságát, hogy világossá tegyék, hogy ezeket a szolgáltatásokat továbbra is nélkülözhetetlenként tartják számon és folyamatosan biztosítani kell őket; hangsúlyozza, hogy az anyasági szolgáltatásoknak elérhetőknek, valamint munkaerővel és forrásokkal megfelelően ellátottnak kell lenniük;

11. sürgeti a tagállamokat, hogy fektessenek be szilárd és reziliens egészségügyi rendszerekbe, és méltányolják és támogassák az alapvető fontosságú munkavállalókat, például az egészségügyi dolgozókat és a szociális munkásokat a biztonságos munkakörülmények biztosítása, a megfelelő berendezések biztosítása, a méltányos bérezés feltételeinek megteremtése, a szakmai fejlődés – többek között a felsőoktatáson keresztül történő – biztosítása, valamint az olyan szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása révén, mint a gyermekgondozás és a mentális egészségügyi szolgáltatások;

12. sürgeti a Bizottságot, hogy az egészségüggyel kapcsolatos szakpolitikai válaszaiban – például az EU 4 egészségügyi programjában, a rák elleni uniós tervben és az EU egészségügyi stratégiájában – vegye figyelembe az olyan vészhelyzeteket, mint a Covid19, beleértve a nemspecifikus egészségügyi megfontolásokra, például a szexuális és reproduktív egészségre és jogokra gyakorolt hatásukat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU4 egészségügyi program végrehajtása során foglalkozzon a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2020–2025-ös stratégia egészségügyi vonatkozásaival, például a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal, amelyek az egészség szerves részét képezik, valamint a jólét és a nemek közötti egyenlőség előmozdításának alapvető elemei; kéri, hogy fokozzák a nemek közötti egyenlőséghez elengedhetetlen szolgáltatásokba történő beruházásokat, és hogy a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó szakértőket és a nemek közötti egyensúlyt építsék be az EU4 egészségügyi program végrehajtásába;

13. emlékeztet arra, hogy az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés emberi jog, és megfelelő finanszírozást igényel; emlékezteti a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe a nők és férfiak egyedi szükségleteit az egészségügyi rendszerek kapacitásainak és a létfontosságú infrastruktúráknak a Covid9 következményeként történő megerősítése során, különösen az egészségügyi kiadások, a betegségek felderítése és az azokra való reagálás, a veszélyhelyzeti felkészültség, a kutatás és fejlesztés, valamint az egészségügyi dolgozók tekintetében;

14. felhívja a tagállamokat, hogy a válság alatt és után fokozzák a mentális egészség támogatását célzó kezdeményezéseket, tekintettel a kijárási korlátozás által kiváltott stresszre, szorongásra, depresszióra és magányra, valamint a gazdasági aggályokra és a nemi alapú erőszakra, vagy más, a válsághoz kötődő tényezőkre figyelembe véve a nőkre és férfiakra gyakorolt eltérő hatást; felhívja a Bizottságot, hogy szervezzen uniós szintű kampányt a mentális egészségről;

Nemi alapú erőszak a Covid19 során

15. kéri a tagállamokat, hogy a Covid19-világjárványra adott válaszukban foglalkozzanak a nemi alapú erőszakkal, amellyel nők és lányok szembesülnek, beleértve a transzszexuális nőket, az interszexuális, nem bináris és nemi nonkonformista személyeket; sürgeti a tagállamokat, hogy továbbra is elemezzék a nemi alapú és a családon belüli erőszak valamennyi formájának előfordulási gyakoriságára és tendenciáira, valamint a gyermekekre gyakorolt következményekre vonatkozó adatokat és tendenciákat, a kijárást korlátozó intézkedések érvényessége idején és közvetlenül az azt követő időszakban; elismeri, hogy az államok által adott válaszok nem voltak elégségesek a nők és lányok elleni erőszak kezeléséhez, és nem vették kellőképpen figyelembe a nők elleni erőszak megelőzésének szükségességét a vészhelyzeti reagálási tervekben, valamint a jövőbeli vészhelyzetekben sem, mivel nem összpontosítottak az elzárási szabályok alóli mentességek bevezetésére, segélyvonalak és információmegosztási eszközök létrehozására, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való folyamatos hozzáférés biztosítására, valamint a megfelelő kapacitással rendelkező törvényes klinikákhoz és menedékhelyekhez vagy alternatív szálláshelyekhez való biztonságos hozzáférés biztosítására, a rendőrségi és igazságügyi szolgálatokhoz való biztonságos hozzáférés biztosítására, valamint a megfelelő védelmi és a megfelelő védelmi és a sürgősségi bíróságok általi biztosítására; kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre biztonságos és rugalmas vészhelyzeti riasztórendszereket, kínáljanak új, telefonon, e-mailben és szöveges üzenetben nyújtott segítségnyújtó szolgáltatásokat a rendőrség közvetlen tájékoztatására és online szolgáltatásokat, például segélyvonalakat, rejtett alkalmazásokat, digitális platformokat, gyógyszertári hálózatokat, valamint biztosítsanak sürgősségi finanszírozást a támogató szolgálatok, a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalmi szervezetek számára; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a támogató szolgálatok összehangolt megközelítést alkalmazzanak a veszélyeztetett nők azonosítására, biztosítsák, hogy mindezen intézkedések a joghatóságuk alá tartozó valamennyi nő és lány számára rendelkezésre álljanak és hozzáférhetőek legyenek, beleértve a fogyatékossággal élőket is, migrációs státuszuktól függetlenül, valamint hogy biztosítsanak a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő képzést az egészségügyi dolgozók, valamint a frontvonalbeli rendőrtisztek és az igazságszolgáltatás tagjai számára; felkéri a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a kapcsolati erőszak kezelésére irányuló nemzeti innovációkat és bevált gyakorlatokat, és kéri a Bizottságot, hogy mozdítsa elő ezeket a gyakorlatokat;

16. a világjárványra való tekintettel kéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a kormányok és a közszolgáltatások, a támogató létesítmények és a magánszektor közötti összehangolt megközelítésről, módosítsák a protokollokat a nemi alapú erőszak áldozatainak segélykérésére, a bűncselekmények bejelentésére, valamint az egészségügyi szolgáltatások elérésére vonatkozóan, továbbá a szemtanúk biztatására, hogy jelentsék az ilyen bűncselekményeket; kéri a Bizottságot, hogy fejlesszen európai uniós protokollt a nők ellen válság és vészhelyzeti időszakban elkövetett erőszakkal kapcsolatban, a nők elleni erőszak megelőzésére, valamint a nemi alapú erőszak áldozatainak támogatására az olyan vészhelyzetek idején, mint a Covid19-világjárvány; hangsúlyozza, hogy ennek a protokollnak magában kellene foglalnia az áldozatok védelmét; üdvözli a német elnökség javaslatát egy minden uniós nyelven és Unió-szerte elérhető segélyvonal létrehozására, a kapcsolati és nemi alapú erőszak áldozatai számára, és sürgeti a Tanácsot ennek támogatására;

17. felhívja a Bizottságot, hogy a bejelentés ösztönzése érdekében mozdítsa elő a kapcsolati és a nemi alapú erőszak minden formájával – így a fizikai erőszakkal, szexuális zaklatással és a kiberbántalmazással – kapcsolatos figyelemfelhívó, tájékoztató és érdekérvényesítő kampányokat, különösen az újonnan létrehozott megelőző intézkedésekkel és a rugalmas vészhelyzeti riasztási rendszerekkel kapcsolatban az elismert és szakosodott nőszervezetekkel összehangolt és együttműködő jelentéstétel ösztönzése érdekében; kéri az Európai Bizottságot, hogy működjön együtt technológiai platformokkal a Digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály keretében az illegális online tevékenységek kezeléséért, beleértve a nők elleni online erőszak minden formáját, mivel az internetet jelenleg is és eztán is széles körben használják a világjárvány kitörése óta munka, oktatás és szórakozás céljából;

18. emlékeztet arra, hogy az ENSZ különleges előadója a nők elleni erőszakról megjegyezte, hogy a Covid19-válság rámutatott a központi egyezmények megfelelő végrehajtásának hiányára a nemi alapú erőszak elleni védelemmel és megelőzéssel kapcsolatban; felkéri a Tanácsot, hogy sürgősen zárja le az Isztambuli Egyezmény EU általi ratifikálását az Egyezményhez való széles körű, korlátozások nélküli csatlakozás alapján, és szorgalmazza az Egyezmény valamennyi tagállam általi ratifikálását és gyors végrehajtását; felhívja a még nem cselekvő tagállamokat, hogy mielőbb ratifikálják az egyezményt, és biztosítsák a kellő pénzügyi és humán erőforrásokat a nők elleni erőszak és a nemi alapú erőszak megelőzésére és leküzdésére, valamint az áldozatok védelmére, különösen a válság időszakaiban; sürgeti a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe az Európai Tanács a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni fellépés szakértői csoportja (GREVIO) javaslatait és javítsák jogszabályaikat, hogy azok jobban megfeleljenek az Isztambuli Egyezmény rendelkezéseinek, különös tekintettel a nemi alapú erőszakos cselekmények általános meghatározásaira;

19. felhívja a Tanácsot, hogy vegye fel a nők elleni erőszakot a bűncselekmények jegyzékébe az EU-ban, és felkéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a nemi alapú erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvre egy erős jogi keret létrehozása, a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztásának összehangolása, a pontos adatgyűjtés előmozdítása, az erőszak mértékének pontos mérése és az előrejelzés lehetőségének mérlegelése, a Covid19 áldozatoknak nyújtott kulcsfontosságú szolgáltatásokra gyakorolt hatásának értékelése érdekében; üdvözli a Bizottság kötelezettségvállalását a nemi alapú erőszak új, Uniós felmérésének elvégzésére, amelynek eredményeit 2023-ban terjesztik elő; hangsúlyozza, hogy harmonizált adatokat kell gyűjteni a nemi alapú erőszakról, és felhívja a tagállamokat, hogy gyűjtsék össze és kérésre bocsássák rendelkezésre a vonatkozó adatokat, többek között az Eurostat rendelkezésére;

20. ismételten határozott támogatásának ad hangot a „Jogérvényesülés” program, valamint a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” program tekintetében; üdvözli a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” programon belül az új uniós értékek ág létrehozását, és hangsúlyozza, hogy annak a jogok védelmére, előmozdítására és a velük kapcsolatos tudatosság növelésére kell összpontosítania azáltal, hogy pénzügyi támogatást nyújt a helyi, regionális és transznacionális szinten tevékenykedő civil társadalmi szervezeteknek; emlékeztet a Parlament álláspontjára e programok megfelelő finanszírozásának biztosításával kapcsolatban; üdvözli azt kiemelt programokra elkülönített további forrásokat, amelyekről megállapodás született Parlament és a Tanács között a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről folytatott záró tárgyalások során, és amelyekből a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” program részesül majd; üdvözli a 2021. évi uniós költségvetésre vonatkozó ideiglenes megállapodást, amely további 6,6 millió EUR-t különít el a „Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek” programra; hangsúlyozza, hogy ezen előirányzatokból megfelelő finanszírozást kell biztosítani a DAPHNE egyedi célkitűzés keretében a nemi alapú erőszak megelőzésére és leküzdésére irányuló fellépések számára, és üdvözli az erre a célra elfogadott elkülönítést; hangsúlyozza, hogy az EU-nak ambiciózusabbnak kell lennie értékeink védelme terén, és megfelelő finanszírozást kell biztosítania e tevékenységek számára; ezen túlmenően kéri, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia kettős megközelítésével összhangban a „Next Generation EU” keretében többek között más programokban és eszközökben és a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben sürgősen hajtsanak végre a nemek közötti egyenlőségre irányuló egyértelmű, a nemek közötti egyenlőségre irányuló intézkedéseket a nők válság utáni sajátos szükségleteinek kezelése érdekében, különösen a foglalkoztatás, a nemi alapú erőszak és a szexuális és reproduktív egészség és jogok területén; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy ezt fontolják meg a Covid19-re vonatkozó nemzeti reagálási tervek benyújtásakor, kellően figyelembe véve a meglévő intézkedéseket és finanszírozást, és a gazdasági fellendülés középpontjában a nemek közötti egyenlőség áll; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a gazdaságélénkítési intézkedések során alkalmazzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítését és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést;

2021. január 21., csütörtök

21. komoly aggodalommal veszi tudomásul a válságnak az LMBTQI+ személyekre, különösen a fiatalokra gyakorolt hatását, akik közül sokan ellenséges családi környezetben kényszerültek társadalmi távolságtartásra vagy karanténba, ami növeli a háztartási és LMBTQI+ ellenes erőszak veszélyét; megjegyzi, hogy az LMBTQI+ személyek átlagosnál nagyobb aránya munkanélküli vagy bizonytalan állásban, korlátozott és instabil pénzügyi forrásokkal van foglalkoztatva, ami azt eredményezi, hogy ellenséges vagy visszaélésnek kedvező környezetben maradnak; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a családon belüli, nemi alapú és szexuális erőszakkal kapcsolatos valamennyi Covid19-re reagáló kezdeményezés vegye figyelembe az LMBTQI+ személyek esetében megnövekedett kockázatot és sajátos kihívásokat, valamint hogy az áldozatsegítő szolgálatok és a családon belüli erőszakra reagáló különleges Covid19 kezdeményezések kifejezetten elérjék az LMBTQI+ családon belüli erőszak áldozatait;

22. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak hatékony, elérhető, megfizethető és minőségi orvosi és pszichológiai támogatást a nemi alapú erőszak áldozatai számára, ideértve a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokat is, a különösen válság idején, amikor az ilyen támogatást elengedhetetlennek kell tekinteni; kéri a Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt a tagállamokkal az áldozatok jogairól szóló irányelv ([38]) teljes körű végrehajtásának biztosítása érdekében, különös tekintettel a nemi dimenzióra a legutóbbi végrehajtási jelentést ([39]) követően, valamint azzal a céllal, hogy az áldozatok jogairól szóló új stratégiában megerősítsék a nemi alapú erőszak áldozatainak jogait;

Covid19, gazdaság, helyreállítás és a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatás

23. felhívja a Bizottságot, a Parlamentet és a Tanácsot, hogy vegyék figyelembe, hogy a Covid19-válság aránytalanul érinti a nőket a társadalmi-gazdasági szférában, és még mélyebb egyenlőtlenségeket és hátrányos megkülönböztetést okoz majd a férfiak és a nők között a munkaerőpiacon, valamint, hogy alaposan vizsgálják meg a nők munkaerőpiaci igényeit és részvételét, valamint a horizontális és vertikális munkaerőpiaci szegregációt, miközben kidolgozzák és végrehajtják a 2021-es uniós költségvetésen, a következő többéves pénzügyi kereten és az új generációs uniós helyreállítási terven belüli programokat, biztosítva, hogy minden program szerves része a nemi dimenzió és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés, valamint az előzetes és utólagos nemi alapú hatásvizsgálatok, az Európai Bizottság 2020–2025-ös nemi esélyegyenlőségi stratégiájában foglaltaknak megfelelően; felszólít a stratégia hatékony végrehajtására és nyomon követésére; felhívja a tagállamokat, hogy a nemzeti esélyegyenlőségi szervekkel együttműködésben kidolgozott nemzeti helyreállítási és rezilienciatervekbe építsenek be egy, a nemek közötti egyenlőség előmozdítására irányuló célzott intézkedéseket tartalmazó fejezetet;

24. hangsúlyozza, hogy a válságot követően újra meg kell vizsgálni a munka jellegét és helyszínét; hangsúlyozza, hogy az otthonról végzett munka nem helyettesíti a gyermekgondozást, valamint, hogy szükség van a megfizethető, minőségi gyermekgondozási szolgáltatások biztosítására és elérhetővé tételére; rámutat arra, hogy a munkáltatókkal kötött megállapodás szerinti rugalmas munka lehetővé teszi a nők és férfiak számára, hogy otthonról vagy közösségi munkaterekből dolgozzanak, és magukban hordozzák a lehetőséget a munka és a magánélet közötti nagyobb egyensúly megteremtésére, ami hosszú távon a nemek közötti egyenlőséget is magában foglaló növekedést eredményezhet; megjegyzi, hogy ez a megközelítés potenciálisan fejlesztheti a vidéki területeket és infrastruktúrát; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a barcelonai célok elérését; sürgeti a tagállamokat, hogy haladéktalanul ratifikálják az ILO 2019-es Erőszak és Zaklatás Elleni Egyezményét (190. sz. egyezmény), és hajtsák végre azt a hozzá kapcsolódó ajánlással együtt (206. sz. ajánlás), amely lefed minden olyan helyszínt, ahol a munkával kapcsolatos erőszak vagy zaklatás előfordulhat, például a nyilvános és személyes munkatereket, valamint a munkával kapcsolatos kommunikációt;

25. felhívja a Bizottságot, hogy gyűjtsön lebontott és összehasonlítható adatokat az ellátás különböző típusainak biztosításáról, beleértve a gyermekgondozást, idősgondozást és a fogyatékkal élők gondozását, valamint a gondozó nemét, életkorát és alkalmazotti státuszát, egy olyan tanulmányba, amely az ellátás hiányát vizsgálja, tekintettel az európai gondozási stratégiára, amely olyan holisztikus és élethosszig tartó megközelítést alkalmaz a gondozással kapcsolatban, amely figyelembe veszi a gondozott és a gondozó szükségleteit egyaránt; megjegyzi, hogy a stratégiának tiszteletben kell tartania a tagállamok és a régiók hatásköreit, de arra kell törekednie, hogy megfelelő kezdeményezések és beruházások révén javítsa az uniós szintű együttműködést és koordinációt, többek között az InvestEU program és a gazdaságélénkítési és rezilienciajavítási eszköz keretében, ami előnyökkel jár az informális és formális gondozók és az általuk gondozott emberek

([38]) Az Európai Parlament és a Tanács 2012/29/EU irányelve (2012. október 25.) a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról (HL L 315., 2012.11.14., 57. o.).

([39]) A bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról szóló, 2020. május 11-i európai bizottsági jelentés (COM(2020)0188).

számára; hangsúlyozza, hogy az európai uniós szintű koordináció az uniós alapok hatékony felhasználásával párosulva hozzájárulhat minőségi, hozzáférhető és kifizethető gondozási szolgáltatások kialakításához;

26. hangsúlyozza, hogy a gondozásba tett beruházás fontos a nemek közötti egyenlőség, a nők gazdasági helyzetének javítása, a reziliens társadalmak kiépítése és –a főleg nőket foglalkoztató ágazatokban – a foglalkoztatás, a szociális biztonság és a nyugdíjak szabályozásának javítása szempontjából, valamint pozitív hatással van a GDP-re, mivel lehetővé teszi, hogy több nő vegyen részt a fizetett munkában; hangsúlyozza, hogy szükség van a modellek megváltoztatására a gondozás biztosításában a Covid19-világjárvány és az abból következő intézkedések következményeként; mindezek alapján felhívja a Bizottságot, hogy olyan platformként működjön, amely megkönnyíti a gondozási szolgáltatások minőségével, hozzáférhetőségével és megfizethetőségével, valamint a gondozási szolgáltatások különböző modelljeivel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az informális gondozók helyzetét, és ossza meg a bevált gyakorlatokat azzal kapcsolatban, hogy a tagállamok hogyan szabályozzák munkájukat; felhívja a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a gondozók nyugdíjba vonuláskor felmerülő szükségleteivel; e tekintetben kéri a Tanácsot, hogy tegyen javaslatot szociális védelmükre és nekik nyújtott szolgáltatásokra;

27. sürgeti a tagállamokat, hogy például ösztönző intézkedések révén bátorítsák a férfiakat arra, hogy rugalmas munkafeltételeket vállaljanak, mivel a nők aránytalanul nagy számban vesznek igénybe ilyen munkafeltételeket; sürgeti a tagállamokat, hogy haladéktalanul és teljes körűen ültessék át és hajtsák végre a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló irányelvet, és felhívja a Bizottságot, hogy évente szorosan és szisztematikusan kövesse nyomon az irányelv tagállamok általi végrehajtását; ösztönzi a tagállamokat, hogy kezeljék a munka és a magánélet közötti egyensúly hiányosságait az irányelvben lefektetett standardokon túlmenően, különös tekintettel a Covid19-cel összefüggő intézkedések és azok következményei által felfedett, a létesítményekben – beleértve a gyermekgondozási létesítményeket – alkalmazott orvosi protokollokra vonatkozó körülmények kezelésének szükségességére;

28. kéri a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan speciális szabadságot a gondozók és dolgozó szülők számára, amely nem átruházható és teljesen fizetett, amíg a Covid19-válságot kezelő intézkedések továbbra is érvényben vannak;

29. elismeri azokat az egyedi kihívást jelentő körülményeket, amelyekkel az egyedülálló szülők, akiknek a nagy többsége (85 %) nő, a világjárvány során és a válság utáni időszakban szembesültek a többszörös terhek – többek között a folyamatos gondozás, a felügyeleti joggal kapcsolatos aggályok, valamint az esetleges gazdasági aggályok és a magányosság – következtében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vegyék figyelembe és vizsgálják tovább sajátos helyzetüket, beleértve a munkával, iskoláztatással és gondozással, az ügyvédi segítséghez való hozzáféréssel és a felügyeleti megállapodások végrehajtásával kapcsolatos további terheket;

30. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a pandémiát követő fellendülés megoldásának részeként növeljék a nők részvételét a gazdaságban és biztosítsák az inkluzívabb növekedést, mivel az esélyegyenlőség és a nők nagyobb munkaerő-piaci részvétele növelheti a munkahelyeket, a gazdasági jólétet és a versenyképességet az EU-ban; bátorítja a tagállamokat, hogy kövessék a Bizottság foglalkoztatási politikákról szóló iránymutatásait az Unióban, beleértve a bizonytalan munka elleni küzdelmet, amely gyakran több nőt sújt, mint férfit, megfelelően szem előtt tartva nemzeti munkaerőpiaci modelljeiket; e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy fordítsanak kellő figyelmet a munkaerő-piaci szegregációra, a bizonytalan foglalkoztatásra, a bér- és nyugdíjszakadékra a munkakörülmények és a szociális védelem személyre szabott politikák révén történő javítása érdekében;

31. hangsúlyozza, hogy a Covid19-válságra való reagálás intézkedéseinek kidolgozása során a Bizottságnak, a Parlamentnek és valamennyi tagállamnak az egyenlő munkáért járó egyenlő díjazást és a munkáért járó egyenlő díjazást vezérelvnek kell tekintenie; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen eleget kötelezettségvállalásának, mely szerint sürgősen kötelező erejű intézkedéseket terjeszt elő a bérek átláthatóságára vonatkozóan a nemek közötti bérszakadék és nyugdíjszakadék hatékony kezelése érdekében, mivel a gazdasági mutatók szerint ezek a szakadékok tovább mélyülnek a világjárvány következményeként; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a tagállamok bevált gyakorlatait, kellően figyelembe véve a kis- és középvállalkozások (kkv-k) egyedi körülményeit és a különböző uniós munkaerő-piaci modelleket; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a 2006/54/EK irányelvet;

32. hangsúlyozza a háztartási és otthonápolási ágazatot és annak dolgozóit érintő kihívásokat; kéri a tagállamokat, hogy ratifikálják az ILO háztartási alkalmazottakról szóló 189. sz. egyezményét, és biztosítsák, hogy az ágazat jogosult legyen a válság pénzügyi hatásainak enyhítését célzó intézkedésekre, hogy megfelelő körülmények esetén folytathassa tevékenységét; kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a háztartási munka ágazatának legalizálását;

33. üdvözli a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezést (CRII) és a CRII+ csomagot, amelyek mobilizálják a kohéziós politikát a válságnak leginkább kitett ágazatok támogatása érdekében, és célzott intézkedésekre szólít fel a túlnyomórészt nőket foglalkoztató ágazatok kezelése érdekében; hangsúlyozza a Bizottság szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközre (SURE) irányuló új javaslatának fontosságát, amely jövedelemtámogatást biztosít a munkanélküli vagy kényszerszabadságra küldött munkavállalók számára; hangsúlyozza, hogy értékelni kell ezen eszközök hatását a nők és a férfiak uniós munkaerőpiaci helyzetére, és a jövőbeli

politikákat ehhez mérten kell módosítani; hangsúlyozza, hogy a Covid19 következményeként bekövetkező munkaerőpiaci változások figyelembevétele érdekében átképzési és továbbképzési programokra van szükség a nők számára;

34. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a vállalkozókat, köztük különösen a nőket a Covid19 időszaka során szerzett készségek és érdeklődési területek fejlesztésében és felhasználásában, beleértve a vállalkozói lehetőségeket az anyák, az egyedülálló szülők és a vállalkozói tevékenységet ritkábban végzők számára, gazdasági függetlenségük előmozdítása érdekében, valamint javítsa az uniós programokon és alapokon keresztül nyújtott kölcsönökhöz, tőkefinanszírozáshoz és mikrofinanszírozáshoz való hozzáférést és az ezekkel kapcsolatos tudatosságot annak érdekében, hogy a válság az alkalmazkodás és az átalakulás révén lehetőséggé válhasson az előrelépésre, a zöld és digitális gazdaságokon keresztül; kéri az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy fektessenek különös hangsúlyt a kkv-k támogatására, különösen a nők által vezetett kkv-kra, amelyek sokszor egyedi kihívásokkal néznek szembe, amikor a szükséges finanszírozáshoz való hozzáférésről van szó, és támogatást igényelnek majd a helyreállítási szakaszban is; kéri az Európai Bizottságot, az EIGE-t és az Eurostatot, hogy növelje az adatgyűjtést a nők által vezetett kkv-król, a női egyéni vállalkozókról és a nők által vezetett induló innovatív vállalkozásokról, valamint a Covid19-világjárvány hatásáról;

35. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a nők jelenlétét és hozzájárulását a mesterséges intelligencia (AI), a digitális és a tudományos, a technológiai, a mérnöki és a matematikai, valamint a digitális ágazatokban, akárcsak a zöld gazdaságban; többszintű megközelítésre szólít fel az oktatás és foglalkoztatás valamennyi szintjén, hogy áthidaljuk a nemek közötti digitális szakadékot, amelyre a munka és az iskoláztatás, valamint számos szolgáltatás és eszköz hirtelen online módra váltása rávilágított; hangsúlyozza, hogy a digitális szakadék bezárása növelni fogja a nemek közötti egyenlőséget nem csak a munkaerőpiacokon, de a magánszférában a technológiához való hozzáférés területén is; kéri a Bizottságot, hogy általánosan érvényesítse a nemek közötti egyenlőséget az egységes piaci stratégiában és az európai digitális menetrendben, szem előtt tartva a nők növekvő ágazatokban való alulreprezentáltságának hatékony kezelését az Unió gazdaságának jövőjéért; üdvözli a Bizottság „nők a digitális világban" című eredménytábláját, amely figyelemmel kíséri a nők digitális gazdaságban való részvételét, internethasználatát, internethasználói készségeiket, speciális készségeiket és foglalkoztatottságukat; hangsúlyozza, hogy ez fontos a tagállamoknak és a Bizottságnak a megalapozott döntések meghozatalában és a vonatkozó célok meghatározásában való támogatása során, különösen a Covid19 hatásait tekintve;

36. megjegyzi, hogy fontos figyelembe venni azoknak a nőknek a különleges helyzetét, akik szülési szabadságról térnek vissza, annak biztosítására, hogy hátrányos megkülönböztetéstől mentesen férhessenek hozzá az állami támogatásokhoz;

37. hangsúlyozza az európai mezőgazdasági ágazat és élelmiszer-ellátás előtt álló kihívásokat, valamint a vidéki térségekben élő nők sajátos helyzetét; hangsúlyozza, hogy fenn kell tartani a közös agrárpolitika stratégiai tervei révén már létező tematikus alprogramot a vidéki térségekben élő nők számára, amelyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap támogat; hangsúlyozza, hogy ez az alprogram a nők foglalkoztatásának és a női vállalkozásoknak a bátorítását tűzi ki célul; e tekintetben kéri, hogy különítsenek el uniós alapokat a vidéki területek jobb élet- és munkakörülményeinek támogatására; kéri továbbá, hogy az európai zöld megállapodás keretében vizsgálják meg a vidéken élő nők szerepét a környezet és a biológiai sokféleség védelmében; felhívja a tagállamokat, hogy osszák meg egymással a mezőgazdasági ágazatban dolgozó segítő házastársak szakmai státuszával kapcsolatos bevált gyakorlatokat, és kéri, hogy a Bizottság dolgozzon ki iránymutatást e tekintetben;

A Covid19 és az interszekcionalitás

38. hangsúlyozza, hogy az interszekcionális és strukturális hátrányos megkülönböztetés további akadályokat gördítenek a nők egyes csoportjai elé és negatív társadalmi-gazdasági hatásokat idéznek elő számukra, ezért a válság idején és a a válságot követően az interszekcionális megközelítés kellő figyelembevétele mellett biztosítani kell minden személy biztonságát, védelmét és társadalmi-gazdasági jólétét, és a sajátos igényekkel foglalkozni kell;

39. kiemeli annak fontosságát, hogy a nőket és lányokat bevonják a hozzáférhető és célzott információk kialakításába, és hogy ezeket az információkat minden környezetben terjesszék, különösen válság idején;

40. hangsúlyozza, hogy a magasabb várható élettartam és egészségügyi problémák nagyobb valószínűsége miatt az idősebb nők gyakran többségben vannak a tartós ápolást-gondozást biztosító létesítményekben ([40]), amelyek számos országban vírusveszélyes helyekké váltak többek között az ott lakók biztonságát és védelmét garantáló erőforrások elégtelensége miatt; felhívja az Európai Bizottságot, hogy a Covid19-világjárvány során elemezze a formális, tartós ápolás-gondozás különböző formáit és azok ellenálló képességének szintjét; felhívja a tagállamokat, hogy vizsgálják meg az

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

idősek gondozásának mind a bentlakásos intézményekben, mind a közösségi alapú gondozási létesítményekben történő biztosítását, többek között 24 órás otthoni gondozás vagy gondozási ellátás révén, és gondoskodjanak az idősebb nők jólétéről, beleértve az ellátáshoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, valamint a gazdasági függetlenségüket; felhívja továbbá a Tanácsot, hogy határozzon meg a barcelonai célkitűzésekkel egyenértékű célokat a hozzáférhető, megfizethető és minőségi tartós ápolás-gondozás biztosítása tekintetében;

41. sajnálja, hogy a fogyatékossággal élő nők közül sokan, akik mindennapi gondozás vagy támogatás szempontjából másoktól függenek, nem tudtak hozzáférni szokásos támogatási hálózatukhoz, vagy nem tudták fenntartani a fizikai távolságtartást és nehézségekbe ütköztek a szolgáltatásokhoz és javakhoz való hozzáférés terén; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy ezek a támogató hálózatok alapvető szolgáltatásoknak minősüljenek, és megfelelően igazodjanak a körülményekhez, valamint hogy a jövőbeli válság- és szükséghelyzeti tervezési intézkedések során gondoskodjanak a fogyatékossággal élő személyek, különösen a nők és lányok sajátos szükségleteiről; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy biztosítsák a fogyatékossággal élő nők és lányok CRPD egyezményben rögzített jogait, beleértve az önálló élethez való jogukat, valamint az oktatáshoz, a munkához és a foglalkoztatáshoz való hozzáférésüket;

42. felkéri a tagállamokat, hogy a válság alatt biztosítsanak támogatást a migráns nők és férfiak részére a kritikus egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés révén; hangsúlyozza, hogy a menekült- és befogadóállomásoknak megfelelően figyelembe kell venniük a nők és lányok szükségleteit és az őket fenyegető kockázatokat, tekintettel a közösségi távolságtartás és a higiénia fenntartásának ismert kihívásaira, valamint a nemi alapú erőszakkal szembeni kiszolgáltatottságukra, illetve nyújtsanak elégséges finanszírozást e kockázatok enyhítéséhez;

43. kiemeli a hajléktalansággal szembesülő és a prostituált nők egyedi körülményeit és a nemi alapú erőszakkal szembeni fokozott kiszolgáltatottságukat, valamint a Covid19-világjárvány és az azt követő sürgősségi intézkedések következtében a higiéniai és egészségügyi létesítményekhez való hozzáférés hiányát; felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a szociális és a megfelelő pénzügyi támogatásokat kiterjesszék a bizonytalan helyzetben lévőkre is, ideértve a szegénység kockázatának kitett vagy a szegénységben élő, a hajléktalan vagy a társadalmi kirekesztésnek kitett nőket is; üdvözli a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapot, amely további forrásokat biztosít az anyagi nélkülözés kezelésére és a szociális támogatásokhoz; kiemeli annak szükségességét, hogy a hajléktalan és okmányokkal nem rendelkező nők igénybe vehessék az egészségügyi szolgáltatásokat; megjegyzi, hogy e társadalmi csoportok körülményeit figyelembe vették a Bizottság integrációról és társadalmi befogadásról szóló cselekvési tervében; felhívja a tagállamokat, hogy a világjárványra való reagálási terveikben megfelelően vegyék figyelembe a hajléktalan nőket;

44. kiemeli a kisebbségi csoportok – például a roma háttérrel rendelkező nők – további szükségleteit, akik az alapvető infrastruktúrához, szolgáltatásokhoz és információkhoz való hozzáférés hiánya miatt állandó megkülönböztetésnek és jogaik folyamatos megsértésének vannak kitéve;

45. hangsúlyozza az LMBTQI+-személyek számára nyújtott támogató szolgáltatások alapvető jellegét, beleértve a mentális egészséget támogató szolgáltatásokat, a társas támogató csoportokat és a nemi alapú erőszak áldozatait támogató szolgáltatásokat;

46. elítéli az idegengyűlölet és a faji megkülönböztetés eseteit, amelyek száma a válságra való tekintettel megnőtt, és sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy válaszaikban alkalmazzanak interszekcionális megközelítést, amely foglalkozik a marginalizált népességcsoportok, köztük a faji és etnikai kisebbségek szükségleteivel;

47. sürgeti a tagállamokat, hogy hagyják jóvá és hajtsák végre a megkülönböztetés elleni irányelvet, és garantálják a megkülönböztetés halmozott és interszekcionális formáinak felszámolását valamennyi uniós tagállamban;

48. hangsúlyozza, hogy a a tagállamoknak biztosítaniuk kell a gyermekek oktatáshoz való folyamatos hozzáférését, kellő figyelmet fordítva a kiszolgáltatott, szegénységben lévő vagy szegénység által veszélyeztetett gyermekekre és azokra a lányokra, akik jobban ki vannak téve a korai és kényszerházasság kockázatának; hangsúlyozza, hogy szükség van annak biztosítására, hogy a távoktatás mindenki számára teljes mértékben elérhető legyen; kiemeli, hogy minden fiatalnak hozzá kell férnie a szükséges forrásokhoz, eszközökhöz és szociális támogatáshoz, hogy az iskolabezárások idején továbbra is részt vehessen a tanulásban, és a válság után ismét beilleszkedjen az oktatási rendszerbe;

Külső tevékenység

49. hangsúlyozza, hogy a Covid19-járvány globális jellege globális választ tesz szükségessé; kiemeli a nők és lányok kiszolgáltatott helyzetét a világ számos részén – különösen az érzékeny helyzetű és a konfliktus sújtotta államokban – a Covid19 tekintetében, például az egészségügyi ellátáshoz, többek között a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés hiányát, a nemi erőszakkal – többek között a női nemi szervek megcsonkításával és a kényszer-,

illetve gyermekházasságokkal – szembeni kiszolgáltatottságot, a foglalkoztatási helyzetet, az oktatáshoz való hozzáférést, valamint a mélyszegénységet és az éhínséget; megjegyzi, hogy számos partnerországban a nők a leginkább sújtott, elnőiesedett ágazatokban vannak foglalkoztatva, mint például a ruhaipar és az élelmiszer-termelés, ez pedig továbbgyűrűző hatást gyakorolt családjaik és közösségeik szegénységi szintjére, valamint a nők és lányok gazdasági függetlenségére, egészségére és biztonságára; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a partnerországoknak a válság kezelése érdekében nyújtott minden pénzügyi támogatást megfelelően különítsenek el a nők és lányok támogatására; felszólít a nőjogi jogvédők és a nőjogi szervezetek, valamint a nők döntéshozatal valamennyi szintjén való részvétele támogatásának fokozására; hangsúlyozza, hogy minden erőfeszítést meg kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a jövőbeli védőoltás minden nő és lány számára elérhető legyen;

50. üdvözli a Bizottság által a partnerországokat a Covid19-pandémia és annak következményei elleni küzdelemben támogatni hivatott „Európa együtt” csomagot, és hangsúlyozza, hogy e források elosztása során a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítésre és a nemek közötti egyenlőségre elkülönített kiadásokra van szükség; hangsúlyozza, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) és a III. Előcsatlakozási Eszköz végrehajtása során a nemi szempontokat érvényesítve kell reagálni a Covid19-re, a nők és lányok egyedi körülményeinek figyelembevétele és a válság utáni lehetőségek ösztönzése érdekében; ösztönzi, hogy ez idő alatt a szükséghelyzetben lévők oktatása folytatódjék és élvezzen elsőbbséget; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy részesítsék előnyben a globális szolidaritást azáltal, hogy fenntartják a hivatalos fejlesztési támogatás megfelelő szintjét, és támogatják a partnerországok válságra adott átfogó válaszát; felszólítja az EU-t, hogy a Covid19-világjárványra adott humanitárius és fejlesztési válasza és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új III. cselekvési terv részeként összpontosítson az egészségügyi rendszerek megerősítésére és a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való egyetemes hozzáférésre; hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség érvényesítését és a költségvetés-tervezés elveit az NDICI valamennyi földrajzi és tematikus programjában követni kell;

51. felszólítja a Bizottságot, hogy valósítson meg olyan értékalapú kereskedelempolitikát, amely biztosítja a munkaügyi és környezeti jogok magas szintű védelmét, valamint az alapvető szabadságok és az emberi jogok, többek között a nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartását; emlékeztet, hogy valamennyi uniós kereskedelmi és beruházási megállapodásnak általánosan érvényesítenie kell a nemek közötti egyenlőséget, és tartalmaznia kell egy ambiciózus és érvényesíthető fejezetet a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről; emlékeztet, hogy a kereskedelmi megállapodásokról folytatott tárgyalások a nemek közötti egyenlőség előrevitelének és a nők szerepvállalása megerősítésének fontos eszközeit képviselhetik a harmadik országokban; kéri, hogy mozdítsák elő és támogassák egy nemek közötti egyenlőségről szóló külön fejezet beillesztését az EU kereskedelmi és beruházási megállapodásaiba, a meglévő nemzetközi példák alapján;

52. felhívja a Bizottságot, hogy vegye fel a nőket és a lányokat globális válaszlépéseinek középpontjába, és teljes mértékben vonja be őket, hallgassa meg hangjukat és tegye lehetővé számukra, hogy aktív szerepet vállaljanak a világjárványra adott válaszban;

Nem és helyreállítás

53. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teljes körben mérjék fel a nemekhez köthető sajátos hatásokat, a válságból eredő szükségleteket és társadalmi-gazdasági következményeit; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy alkalmazzák a nemek közötti egyenlőség érvényesítését a gazdaságélénkítési stratégia valamennyi területén, és különítsenek el további költségvetési forrásokat a nők és lányok szükségleteinek kezelésére, különösen a foglalkoztatás, az erőszak és a szexuális és reproduktív egészség és jogok területén, valamint e kiadások nyomon követésére, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiában tett kötelezettségvállalásainak megfelelően; felhívja a Bizottságot, hogy soron következő javaslataiban erősítse meg az éghajlatváltozási politikák, digitális politikák és a nemek közötti egyenlőség kapcsolatát; hangsúlyozza, hogy az előkészítő intézkedés a rezilienciaépítés legjobb módja a jövőbeli válságok valamennyi területén;

54. kéri, hogy a nemek közötti egyenlőséget vegyék fel az Európa jövőjéről szóló közelgő konferencián megvitatandó politikai prioritások közé, és hogy az EU pedig biztosítsa a nemek közötti egyensúlyt a konferencia szerveiben, valamint vonja be a női és nőjogi szervezeteket annak biztosítása érdekében, hogy a Covid19-világjárvány után vegyék figyelembe a nők szükségleteit;

55. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy tartsanak fenn támogató környezetet a civil társadalmi szervezetek számára, különösen politikai támogatás és megfelelő szintű finanszírozás révén;

o

o o

56. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.